

Петросюк В.,

*студентка 3-го курсу факультету адвокатури та антикорупційної діяльності,
Національний університет «Одеська юридична академія»*

ПЕРЕБУДОВА СТАРТАП ІНДУСТРІЇ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Стартап, як елемент стартап-індустрії, має важливе значення в розвитку будь-якої країни, так як виступає потужним двигуном сучасної економіки. Зараз, під час війни в Україні, індустрія стартапів має неабиякий вплив на економіку.

За даними опитування TechUkraine, більшість українських стартапів виявилися достатньо стійкими, щоб працювати під час війни. Влітку 2022 р. було проведено дослідження за участі TechUkraine з Українським фондом стартапів, Міністерством цифрової трансформації України, Emerging Europe, Tech Emerging Europe Advocates, Global Tech Advocates і TA Ventures, метою якого було проведення аналізу впливу війни на розвиток та функціонування вітчизняної стартап індустрії. Як довели дослідження, незважаючи на сучасні умови, ІТ-сектор показав нереальне зростання у лютому 2022 р. - показник експорту за один місяць склав 839 млн. дол. США. Звичайно компанії, які мали малий інвестиційний фонд, були змушені поставити діяльність на паузу або взагалі перестати працювати. Для компаній, що працювали в офісах постало питання з безпеки працівників та переведення роботи в онлайн формат. [1]

Є один унікальний випадок, стартап Axdraft «замість тисячі юристів», який надає послуги з автоматизації юридичних документів, втратив усі доходи з початку повномасштабної війни, але через деякий час виконали план продажів на 200 %, розширили штат, відкрили офіс у Львові та Франкфурті. Щоб досягти такого результату, засновники зробили дві речі: перше - перестали брати кошти за недешеві послуги, друге - переорієнтувались за західний ринок. [2]

Станом на червень 2022 р. в Україні було зареєстровано понад 4,5 тисячі нових підприємств, за даними онлайн-дослідження Українського фонду стартапів було зафіксовано рекорд реєстрації ФОПів. Підприємства, які реєстрували свою діяльність мали вже певну адаптованість до роботи в період воєнного стану. Деякі

діючи стартапи для виживання були змушені змінити свій напрямок. Наприклад, стартап AMW Labs головною метою якого був вплив на погоду. Ціллю стартапу було доставляти хімікати у хмари за допомогою спеціальних пристроїв та штучно створювати опади або запобігати граду. В тестовий період розробники запускали дрон у хмару, а вже після початку війни засновник разом з ДО «Аеророзвідка» почали застосовувати їх для військових операцій. Вже згодом компанія повністю адаптувала свої дрони під потреби армії. Також, такий стартап як Cargofy розробив платформу Romich для доставки гуманітарної допомоги, а також евакуації українців із небезпечних регіонів країни. [3]

На даний момент, більшість актуальних стартапів зорієнтовані на допомогу або військовим або громадянам. Це є великим плюсом, тому що такі стартапи підтримує як країна, так і населення, але водночас мало цікавить закордонних інвесторів. Також інвестори вважають, що фаундерам, які тільки на етапі брифінгу, варто звернути увагу на галузі оборонної сфери, будівництва, кібербезпеки, медицини та підтримки психічного здоров'я.

Через проблему нестачі інвестицій у воєнний час, компанія Google створила фонд підтримки українських стартапів від Google. В рамках цього фонду виділено грант у 5 млн. дол. США для близько 50 компаній, які засновані в Україні протягом 2022 р. Такі фінансові інвестиції будують фундамент для післявоєнного відновлення української економіки. Навіть у важкі часи, Україна піклується про розвиток держави, і тому з'явилася грошова підтримка стартапів «єРобота», програма містить «Гранд на стартап» - від 750 тис. до 8 млн грн. Це є перспективне рішення щодо розвитку економіки. [4]

Підтримка України багатьма країнами та відомими людьми призвели до того, що продукція «Made in Ukraine» стає з кожним днем все більш популярною. Також зараз перспективний час просувати український продукт, як на українському ринку так і на світовому. Тому, враховуючи однозначну підтримку уряду та іноземних інвесторів потрібно активізувати процес генерування нових ідей спрямованих на відновлення економіки та інфраструктури України у найближчий перспективі.

Є люди, які бачать в ситуації кризи, а є і такі, які бачать можливість для розвитку. Можливість, тому що, по-перше стала менша конкуренція, підприємства

з малою фінансовою подушкою закрились, ті, які мали можливість перенесли діяльність за кордон, а деякі поставили виробництво на паузу. Тому для людей, в яких ще до війни була ціль запатентувати свій продукт, зараз є реальна можливість зробити це з ряду причин: по-перше: держава підтримує стартапи для того, щоб економіка працювала, по-друге: менша конкуренція, по-третє: це іноземна фінансова підтримка.

Таким чином, подальший ефективний розвиток стартап-індустрії в Україні потребує забезпечення відповідної інфраструктурної стабільності та чіткої правової взаємодії зі споживачами, що можливо тільки при злагодженій співпраці уряду та бізнесу.

Література

1. Стартапи залишаються в Україні, але потребують додаткових коштів, - опитування TechUkraine URL: <https://dev.ua/news/startapy-zalyshaiutsia-v-ukraini-ale-potrebuiut-dodatkovykh-koshtiv-opytuvannia-techukraine-1660663663>.

2. Замість тисяч юристів. Як український стартап підкорив західні ринки і виріс на 200% під час війни URL: <https://www.epravda.com.ua/publications/2022/09/20/691646/>.

3. Стан українських стартапів під час війни: поради, гранти, тенденції URL: <https://hub.kyivstar.ua/news/stan-ukrayinskyh-startapiv-pid-chas-vijny-porady-granty-tendencziyi/>.

4. Google виділив гранти вже для 33 українських стартапів із фонду на 5 мільйонів доларів URL: <https://www.epravda.com.ua/news/2022/08/26/690859/>.